

м. Рубіжне
2023

1. Загальні положення

1.1. Положення про організацію інклюзивного навчання у Первомайському індустріально-педагогічному фаховому коледжі (далі — Положення) розроблено відповідно до Конституції України, законів України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту», Порядку організації інклюзивного навчання в закладах фахової передвищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15.12.2021 № 1321, інших нормативних актів у сфері освіти, Статуту Первомайського індустріально-педагогічного фахового коледжу, Положення про організацію освітнього процесу у Первомайському індустріально-педагогічному фаховому коледжі.

1.2. Це Положення визначає організаційні засади інклюзивного навчання у Первомайському індустріально-педагогічному фаховому коледжі (далі — Фаховий коледж) з метою реалізації права осіб з особливими освітніми потребами на здобуття якісної освіти з урахуванням потреб та можливостей таких осіб.

1.3. У цьому Положенні терміни вживаються в такому значенні:

інклюзія — процес, який полягає в позитивному ставленні до різноманітності здобувачів освіти в освітньому середовищі, сприйнятті індивідуальних особливостей розвитку особистості не як проблеми, а як можливостей для розвитку, або процес реального залучення здобувачів освіти з особливими потребами до освітнього процесу в коледжі, або особлива система навчання, яка передбачає індивідуальний підхід до здобувачів освіти усіх нозологій, відповідно до їх освітніх потреб;

інклюзивне навчання — система освітніх послуг, гарантованих державою, що базується на принципах недискримінації, врахування багатоманітності людини, ефективного залучення та включення до освітнього процесу всіх його учасників;

здобувач освіти з особливими освітніми потребами — особа з особливими освітніми потребами, яка здобуває освіту в закладі освіти і потребує додаткової, постійної чи тимчасової підтримки в освітньому процесі з метою забезпечення її права на освіту;

інклюзивне освітнє середовище — простір закладу освіти, в якому забезпечується сукупність умов, способів і засобів реалізації освітнього процесу для спільного навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти з особливими освітніми потребами з урахуванням їхніх потреб та можливостей, в якому здобувачі освіти з особливими освітніми потребами можуть вільно пересуватись, навчатись, розвиватись і спілкуватись;

інклюзивна група — академічна група, сформована з числа здобувачів освіти з особливими освітніми потребами;

супровід — система заходів, що мають забезпечити рівний доступ до навчання, тобто усунення або мінімізація проблем у навчанні для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами. супровід охоплює процеси підготовки до вступу, допомогу в дотриманні процедури вступу, подальшого навчання в коледжі, а також передбачає підтримку зв'язків із випускниками та моніторинг їхнього працевлаштування. забезпечення супроводу здобувачів освіти з особливими освітніми потребами дозволяє їм діяти на рівних з іншими здобувачами освіти, але без надання переваг.

Інші терміни вживаються у значенні, наведеному в Законі України «Про освіту».

1.4. Фаховий коледж надає освітні послуги здобувачам освіти на рівній основі, без дискримінації, незалежно від віку, громадянства, місця проживання, статі, кольору шкіри, соціального і майнового стану, національності, мови, походження, стану

здоров'я, віросповідання, а також від інших обставин із застосуванням особистісно орієнтованих методів навчання та з урахуванням індивідуальних особливостей освітньої діяльності всіх здобувачів освіти, рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку здобувача освіти (за необхідності), що надається інклюзивно-ресурсним центром.

1.5. Директор Фахового коледжу забезпечує створення у закладі освіти інклюзивного освітнього середовища.

1.6. Фаховий коледж надає освітні послуги особам з особливими освітніми потребами за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, інших не заборонених законодавством джерел.

2. Права здобувачів освіти з особливими потребами

2.1. Здобувачі освіти з особливими освітніми потребами, які навчаються у Фаховому коледжі, мають право на:

1) повагу до людської гідності, захист під час освітнього процесу від приниження честі та гідності, будь-яких форм дискримінації за ознакою наявності особливих освітніх потреб, стану здоров'я чи інвалідності або будь-якою іншою ознакою;

2) отримання якісних освітніх послуг, які враховують особливі освітні потреби та забезпечують максимально можливу індивідуалізацію освітнього процесу;

3) формування та реалізацію індивідуальної освітньої траєкторії (за наявності) та індивідуального навчального плану;

4) участь у формуванні індивідуального навчального плану, вибір освітніх компонентів у межах, передбачених відповідною освітньо-професійною програмою та навчальним планом, в обсязі, що становить не менше 10 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для освітньо-професійної програми фахової передвищої освіти;

5) справедливе та об'єктивне оцінювання результатів навчання, яке передбачає забезпечення розумного пристосування під час оцінювання, у тому числі збільшення часу на оцінювання, використання доступних форматів, у тому числі абетки та шрифту Брайля, залучення перекладачів жестової мови (за потреби) тощо;

6) безоплатне забезпечення інформацією для навчання в доступних форматах із використанням технологій, що враховують обмеження життєдіяльності, зумовлені станом здоров'я;

7) забезпечення доступності територій, будівель, споруд і приміщень гуртожитків для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення на строк здобуття освіти в порядку, встановленому законодавством;

8) спеціальний навчально-реабілітаційний супровід та вільний доступ до інфраструктури закладу освіти;

9) самостійне (у разі навчання за власні кошти) чи за згодою відповідної фізичної або юридичної особи (у разі навчання за кошти фізичних або юридичних осіб) збільшення тривалості виконання освітньо-професійної програми за погодженням із Фаховим коледжем, що відображається в договорі про надання освітніх послуг;

10) створення умов для залучення до всіх заходів Фахового коледжу, участь у заходах з освітньої, дослідницької, спортивної, мистецької, громадської діяльності, що здійснюються в Україні та за кордоном, в установленому законодавством порядку із забезпеченням розумного пристосування та з урахуванням особливих освітніх потреб;

11) забезпечення розумного пристосування (у разі потреби);

12) забезпечення інших необхідних умов для навчання.

2.2. Здобувачі освіти з особливими освітніми потребами мають інші права, гарантовані законодавством, зокрема Законом України «Про фахову передвищу освіту».

2. Створення інклюзивного середовища у Фаховому коледжі

3.1. Фаховий коледж:

3.1.1. Створює інклюзивне освітнє середовище, орієнтоване на задоволення потреб та інтересів осіб з особливими освітніми потребами, зокрема надає можливості для формування індивідуальної освітньої траєкторії.

3.1.2. Забезпечує безоплатною інформацією для навчання в доступних форматах із використанням технологій, що враховують обмеження життєдіяльності, зумовлені станом здоров'я.

3.1.3. Забезпечує необхідними допоміжними засобами для навчання, що дають змогу опанувати освітньо-професійну програму.

3.1.4. Забезпечує здобувачів освіти підручниками, у тому числі електронними, посібниками, що враховують особливі освітні потреби.

3.1.5. Забезпечує доступу до мережі Інтернет, системи баз даних у Фаховому коледжі з урахуванням розумного пристосування.

3.2. Директор Фахового коледжу забезпечує створення у закладі освіти інклюзивного освітнього середовища.

4. Організація освітнього процесу

4.1. Прийом на навчання осіб з особливими освітніми потребами до Фахового коледжу здійснюється на конкурсній основі на підставі правил прийому Фахового коледжу, що розробляється відповідно до Умов прийому на навчання до закладів фахової передвищої освіти у відповідному році, затверджених МОН України.

4.2. Фаховий коледж створює умови для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами шляхом забезпечення розумного пристосування та універсального дизайну навчання. З цією метою особи з особливими освітніми потребами, які планують вступити до Фахового коледжу, або їх батьки (інші законні представники) у строки, визначені у правилах прийому, подають письмову заяву про необхідність забезпечення розумного пристосування із зазначенням переліку розумного пристосування, що є обов'язковою для розгляду та реалізації Фаховим коледжем.

4.3. Зарахування осіб з особливими освітніми потребами до Фахового коледжу на підставі державного (регіонального) замовлення або за рахунок коштів фізичних (юридичних) осіб здійснюється відповідно до законодавства.

4.4. Індивідуальний навчальний план здобувача освіти з особливими освітніми потребами розробляється за його участі з урахуванням рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи (за наявності), підписується такою особою (у разі коли особа є повнолітньою) або одним із її батьків (інших законних представників) та затверджується директором Фахового коледжу.

4.5. Директор Фахового коледжу на підставі заяви здобувача освіти з особливими освітніми потребами або його батьків (інших законних представників) та висновку про

комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи, наданого інклюзивно-ресурсним центром, в обов'язковому порядку утворює інклюзивну групу.

4.6. Інклюзивною вважається група, в якій навчається хоча б одна особа з особливими освітніми потребами.

4.7. Особи з особливими освітніми потребами навчаються у Фаховому коледжі в змішаних академічних (навчальних) групах.

4.8. Освітньо-професійні програми для осіб з особливими освітніми потребами можуть мати корекційно-розвитковий складник. Такий складник повинен враховувати рекомендації індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи (за наявності).

5. Супровід інклюзивного навчання у Фаховому коледжі

5.1. Супровід інклюзивного навчання у Фаховому коледжі розпочинається з моменту звернення особи з особливими освітніми потребами до Фахового коледжу й триває протягом навчання у закладі освіти.

5.2. Організацію інклюзивного навчання та забезпечення супроводу здобувачів освіти з особливими освітніми потребами у Фаховому коледжі, за необхідності, забезпечує навчальна частина на підставі цього Положення.

5.3. До роботи зі здобувачами освіти з особливими освітніми потребами залучаються педагогічні працівники Фахового коледжу, адміністрація, інші працівники (за потреби).

5.4. Навчальна частина у співпраці з навчально-методичним кабінетом виконує такі завдання щодо питання супроводу здобувачів освіти з особливими освітніми потребами:

- 1) розробляє індивідуальний навчальний план здобувачів освіти з особливими освітніми потребами, проводить моніторинг його виконання, вносить до нього зміни;
- 2) організовує підготовку (підвищення кваліфікації) педагогічних працівників Фахового коледжу, волонтерів для роботи з особами з особливими освітніми потребами;
- 3) консультує та надає методичну допомогу педагогічним працівникам закладу освіти щодо організації освітнього процесу осіб з особливими освітніми потребами;
- 4) провадить інформаційно-просвітницьку діяльність із формування толерантного ставлення до осіб з особливими освітніми потребами;
- 5) співпрацює із закладами соціального захисту населення, громадськими об'єднаннями.

4.9. Інклюзивне навчання осіб з особливими освітніми потребами у Фаховому коледжі передбачає надання їм (за потреби) соціальних послуг згідно з переліком базових соціальних послуг відповідно до Закону України «Про соціальні послуги» та згідно з державними стандартами надання відповідних послуг, затверджених Мінсоцполітики.

4.10. Директор Фахового коледжу створює умови для надання таких послуг у закладі освіти на підставі письмової заяви особи з особливими освітніми потребами (у разі коли особа є повнолітньою) або одного з її батьків (інших законних представників), якщо особа є неповнолітньою, не пізніше ніж за два робочих дні після подання такої заяви. Допуск особи, яка надає базову соціальну послугу, до Фахового

коледжу здійснюється за умови дотримання такою особою правил внутрішнього розпорядку Фахового коледжу, охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки на основі укладення відповідного договору між Фаховим коледжем та особою, яка надає такі послуги, за згодою особи з особливими освітніми потребами (у разі коли особа є повнолітньою) або одного з її батьків (інших законних представників), якщо особа є неповнолітньою.

4.11. Для забезпечення соціальних потреб осіб з особливими освітніми потребами до Фахового коледжу можуть бути допущені один із батьків особи з особливими освітніми потребами або уповноважена ними особа. Рішення про їх допуск до участі в освітньому процесі приймає директор Фахового коледжу на основі укладення відповідного договору між Фаховим коледжем та особою, яка забезпечує соціальні потреби особи з особливими освітніми потребами.

5. Прикінцеві положення

5.1. Це Положення розглядається і схвалюється педагогічною радою Фахового коледжу та затверджується директором Фахового коледжу.

5.2. Положення набуває чинності з наступного дня після введення його в дію наказом директора Фахового коледжу, якщо інше не передбачається тим же наказом.

5.3. Зміни та доповнення до цього Положення розглядаються і ухвалюються педагогічною радою Фахового коледжу та затверджуються директором Фахового коледжу. У такому ж порядку Положення скасовується.

5.4. Фаховий коледж забезпечує публічний доступ до тексту Положення через власний офіційний вебсайт.